

تأثیر موسیقی بر میزان اضطراب و برخی از متغیرهای فیزیولوژیک بیماران قبل از عمل جراحی شکم

چکیده

زمینه و هدف: عمل جراحی یک عامل اضطراب‌آور است که باعث ایجاد واکنش فیزیولوژیک در بدن می‌شود. در نتیجه پاسخ فیزیولوژیکی بدن، تنفس، ضربان قلب و فشارخون افزایش می‌یابند. در این پژوهش، تأثیر موسیقی بر میزان اضطراب و برخی از شاخص‌های فیزیولوژیک بیماران قبل از عمل جراحی شکم در مرکز آموزشی - درمانی پنجم آذر گرگان بررسی شده است.

روش بررسی: این مطالعه شبه تجربی روی ۱۳۴ بیمار کاندیدای عمل جراحی شکم که به طور تصادفی در دو گروه شاهد و مورد در سال ۱۳۸۳ در مرکز آموزشی درمانی آذر گرگان انجام گرفت. میزان اضطراب به وسیله پرسشنامه اسپیل برگر و متغیرهای فیزیولوژیک (فشار شریانی خون و تعداد نبض) از طریق فشارسنج الکترونیک و تعداد تنفس با شمارش در بالین بیمار قبل از پخش موسیقی کنترل گردید و سپس بیماران گروه مورد به مدت ۲۰ دقیقه در یک محیط آرام به موسیقی هوان‌سبستین باخ گوش دادند و مجدداً اضطراب و متغیرهای فیزیولوژیک اندازه‌گیری و برای گروه شاهد همین روش بدون پخش موسیقی انجام گردید.

یافته‌ها: تفاوت میانگین میزان اضطراب و متغیرهای فیزیولوژیک قبل از پخش موسیقی در دو گروه معنی‌دار نبود. همچنین میزان اضطراب و متوسط فشار شریانی خون در گروه مورد نسبت به گروه شاهد بعد از پخش موسیقی دارای تفاوت معنی‌داری بود ($P < 0/05$). ولی تعداد ضربان قلب و تنفس در دقیقه در دو گروه تفاوت معنی‌داری نداشت.

نتیجه‌گیری: استماع موسیقی باعث کاهش میزان اضطراب پاسخ‌های فیزیولوژیک بدن می‌شود. لذا پژوهشگر پیشنهاد می‌کند به منظور کاهش اضطراب و پاسخ‌های فیزیولوژیک بدن از موسیقی استفاده شود.

کلیدواژه‌ها: اضطراب - متغیرهای فیزیولوژیک - موسیقی

قنبر روحی

کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم

پزشکی گرگان

حسین رحمانی

کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم

پزشکی گرگان

علی اکبر عبداللهی

کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم

پزشکی گرگان

غلامرضا محمودی

کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم

پزشکی گرگان

نویسنده مسئول: قنبر روحی

پست الکترونیکی: rouhigh@yahoo.com

نشانی: گرگان، دانشکده پرستاری و مامایی بویه

تلفن: ۲۰-۴۴۳۰۳۱۱-۰۱۷۱ و نمابر: ۴۴۲۵۱۷۱

وصول مقاله: ۸۳/۱۲/۵

اصلاح نهایی: ۸۴/۴/۱۵

پذیرش مقاله: ۸۴/۴/۲۵

مقدمه

منظور کاهش علائم جسمانی و روحی آن، کاربرد روش‌های درمانی غیردارویی همانند ماساژ درمانی، روغن درمانی و موزیک درمانی را در مراقبت‌های پرستاری توجیه می‌کند (۴). موسیقی درمانی در درمان بسیاری از مسایل فیزیکی، عاطفی و روانی در افراد مختلف کاربرد دارد. مهم‌ترین این مشکلات شامل درد، اضطراب، غم و اندوه، مشکلات ارتباطی و غیره می‌باشد (۵). با توجه به این که سایر روش‌های کاهش اضطراب همانند تهیه جزوات آموزشی، اطلاع‌رسانی فیلم و نوار ویدیویی وقت‌گیر بوده، امروزه سعی بر این است که از روش‌های موثرتری از جمله موسیقی درمانی که وقت کم‌تری می‌گیرد و فراگیرتر می‌باشد، استفاده گردد (۶). موزیک درمانی برای کاهش اضطراب و ناراحتی، قدمتی تاریخی دارد. به طوری که مصریان از موزیک درمانی برای درمان نازایی زنان و ایرانیان از صدای عود برای معالجه بسیاری از بیماری‌ها استفاده می‌کردند (۴). همچنین موزیک با انحراف حواس و کاهش تمرکز بیمار از محرک‌های اضطراب‌آور باعث کاهش احساس درد و اضطراب بیمار می‌گردد (۷). از جمله تأثیرات سایکولوژیک موزیک ایجاد ریلکسیشن می‌باشد که باعث کاهش تعداد ضربان قلب، کاهش تعداد

جراحی یک روش درمانی معمول در بسیاری از بیمارستان‌ها می‌باشد که موجب درد و اضطراب بیماران می‌گردد. وظیفه تیم پزشکی و به خصوص پرستاران این است که در جهت تسکین درد و اضطراب آنها تلاش نمایند (۱). عمل جراحی یک خطر مهم و بالقوه است که سلامت بیمار را به مخاطره می‌اندازد و می‌تواند واکنش‌های روانی مثل اضطراب و واکنش‌های جسمانی مثل تغییراتی در اعمال فیزیولوژیک بدن مثل افزایش فشارخون و افزایش تعداد نبض را ایجاد نماید. تنها در ایالت متحده آمریکا هر سال ۲۳ میلیون بیمار تحت عمل جراحی قرار می‌گیرند و اکثر آنها اضطراب قبل از عمل را تجربه می‌کنند (۲). اضطراب همانند درد تأثیر منفی روی بهبودی و ترمیم بافتی دارد و به علاوه صرف انرژی روحی و جسمانی بسیار زیادی در طی اضطراب و درد می‌تواند منجر به خستگی بیمار شده و منجر به بروز یک‌سری فعالیت‌های بیوشیمیایی در بدن شده که موجب تحریک سیستم اتونومیک، تنش عضلانی و افزایش تولید کورتیکواستروئیدها می‌شود (۳). حفظ این انرژی برای بهبودی و ترمیم بافتی لازم و ضروری است و آرایه راهکارهایی به